

Foia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST'A
29 Iuliu
4 aug.
1867.

Ese in tie-care septemana odata, adeca dominee'a
Pretului pentru Austria
pe Jul. Dec. . . . . 4 fl. —
Pentru Romania
pe Jul.—Dec. mm galbenn.

Nr.
30.

Cancelari'a redactiunei
Strat'a morarilor Nr. 10.

unde sunt a se adresá manuscriptele si banii
de prenumeratiune.

Anulu
III

TEODORU KÓVÁRY (Chioreanu.)

Pre multi voru fi intre onoratii cetitori, cari de siguru voru recunósce in acestu portretu pre natiunalistulu celu mai sinceru, pre eruditulu barbatu, a carui cuvinte pfi si parintesci, li-au versatu in sufletu primele radie de lumina, ce li-au condusu mintea catra plaiulu sciintieloru celoru nalte; si-voru recunósce pre bravulu loru profesoru, pre bunulu loru diriginte, pre Rssimulu Domnu Teodoru Kóváry; si convinerea ni sioptesce, cá multi dintre onoratii cetitori, candu voru privi portretulu acestu, intre oftári pfi, cu-o dulce consciintia, i-voru binecuventá suveni-rea lui.

Acestu barbatu fu nascutu in 13 martiu 1819, in Portelecu, cottulu Satumarelui; aici l'au leganatu intre fasie-

le copilariei, 2 parinti tierani, dar pfi si de-o stare buna; originea de-altumintrea si-o trage din famili'a nobila Popu de Mestécanu (N. Nyires); numele sub care lu-vedemu figurandu si-l'a imprumutatu de la districtulu Chiorului, de unde inca sub Carolu alu III-a i-sau strecoratu strabunii in cottulu Satumarelui.

Parintii, indemnatu de talentulu celu bunu alu tenerului Teodoru lu-tramisera la Carái pentru educatiune, unde a si absolvitu scólele normale si 3 cl. gimn. cu diliginti'a ce i-este propria; ér pentru frecuentarea celoru l'alte clase, se mutá la Oradea mare, unde lup- tandu-se cu mai multe

greutáti, reesí cu succesulu celu mai bunu. Diliginti'a lui cea pacinica, devení apoi, incátu-va

TEODORU KÓVÁRY, (Chior. anu.)

remunerata, candu, din partea diecesei oradane, fu transmis la universitatea teologica de Pest'a, unde se destinse prin puterea moralitatii si prin constantia energiei sale.

Absolvindu studiile teologice, la a. 1842, se rentorse la diecesa, unde dupa ce ar fi petrecutu unu anu in aul'a eppesca, fu denumitu de prof. supl. la gimn. rom. de Beiusiu; ér in anulu urmatoriu 1844, depunendu esamenulu de profesura, deveni prof. ord. Ca prof. a colucratu neobositu la infflorirea si glori'a institutului, a fostu cultivatoriulu celu mai sinceru, celu mai zelosu a tenerimei romane si-a fostu preotu in intielesulu celu mai adevveratu.

La a. 1847, ne mai potendu-si retiené dorulu de esperintia, ce se nutrea cu flacari in piptulu lui, intreprinse o caletoria lunga si grea catra Vien'a, de-aci prin Germani'a si-apoi in josu catra patri'a artelor, catra Itali'a cea clasica, strabatendu pana la léganulu Romanimei: Rom'a, de unde dupa ce si-ar fi implutu anim'a de insuffletirea gloriei nóstre celei antice: se rentorse ér in patri'a sa, aducandu cu sine si o carticea, plina de notitie interesante, si-apoi se puse ér la continuarea opului séu, in care cu atât'a devotiune si-a sciutu deslegá problem'a vietiei.

In a 1860, devenindu postulu directoralu vacantu, fu denumitu de directoru supl. ér in anulu urmatoriu de directoru ordinariu, alu institutului. — Meritele de diriginte i-le eneredia destulu de chiaru faptele lui cele virtuóse, preste cari se revérse nobleti'a unui caracteru virilu.

Acù indata la inceputu, fu transmisu — ca unu aperiatoriu zelosu o causelor natiunale — la Vien'a, de deputatu in caus'a limbei romane, ce pe tempulu acela erá atâtu de nerespectata in cerculu beiusianu si caletori'a lui fú presarata cu florile unui succesu neasteptatu bunu; dupa acést'a incepù o lupta cutediátore in caus'a mórei de la Holodu si a bibliotecei testate gimnasului de nemuritoriulu Vulcanu, pretindindu-le acele in intielesulu dreptatei, ca erediti legali ale gimnasului rom. de Beiusiu, dar interesele si intrigele unora, nu concessera ca sê si incununedie pe deplinu acést'a lupta cu glori'a invingerei; in privinti'a morei, a dobenditu câtava remuneratiune de la Ilustr. sa eppulu Pap Szilágyi, bibliotec'a lui Vulcanu inse a remasu pana astadi aruncata prepadirei; dar sufletulu lui celu bunu, ce nu scie se pausedie, cercá altu medilocu spiritualu pentru progresarea junimei in cultura, in perfectiune, si la a. 1862 — anu memorabilu in analele gimnasiului — pe langa tóte pedeccele ce-i intrevenira din partea mai multora, depuse fundamentulu societátei de lept.

a jun. stud. despre a carei progresari si intreprinderi de buna sperantia, avuramu ocaziune a cetí cu bucuria prin foile publice; prin recursuri dupele, a eluptatu intarirea statutelor acelei societáti, in fruntea carei'a ca presiedinte, pana astadi si-continua activitatea sa; totu in acestu anu, devenindu Beiusiulu préd'a unui focu fatalu, Teodoru Kóváry, se puse in fruntea unei comisiuni si ca preside, aduná câte-va múi pentru cetatienii cei arsi. Dinsulu anonim, a scrisu mai multi articoli in causele natiunale si-ale institutului, nu numai prin jurnalele nóstre ci si prin cele straine; sub dinsulu a capetatu si renumele institutului o estensiune mai mare si incepù a fi cercetatu de unu numeru multu mai frumosu de juni, din tóte partile locuite de romani, (ma in anii trecuti, chiaru si din Romani'a); si-apoi tenerimea in lipsele sale a aflatu intr' insulu totu déun'a unu parinte bunu, unu patronu induratu.

Armoni'a, concordi'a cea buna intre profesori si junime a sustienut'o si o sustiene neinceptatu intréga si neviolata, cu unu cuventu, unic'a lui nesuintia a fostu si e: a implini cu tóta demnitatea, cu tóta acurateti'a sfer'a unui barbatu literariu, a unui natiunalistu zelosu, cu caracteriu solidu, chiamarea unu profesoru energiosu si-a unui diriginte bunu si intieptu; caracteristicile lui au fostu si sunt: moralitatea, pietatea, virtutea si filosofi'a. — Dar impletirea cununei meritelor sale mai intru-adeveru, a reserovat'o pentru Dictionariulu compus in 4 limbi, latina, rom. germ. magiara, pentru a carui amplificare lucra neobositu, inca-i lipsesce numai unu apendice a numirilor istorice si mythologice, ovenite in autorii elasci; catu mai eurendu in sa acestu opu greu si de mare pretiu va vedé lumin'a, si va cascigá nesmintitu merite nesterse, pentru autoriulu seu. De 24 de ani lucra acestu barbatu stimatu si iubit, de 24 de ani, cresce pentru natiune fii resoluti, pentru patria fii de buna sperantia, pentru religiune crescini de pietate, deci sê-i dorimu cu totii, sê deie ceriulu, ca pentru acestu barbatu zelosu sê fía inscrise multe díle inca in cartea destinului, câ-ci acelea tóte voru fi scumpe pentru natiune, scumpe pentru binele comunu.

Meditatiuni.

Mi-place auror'a, candu vesela revine
Sê lumineze dulce unu ceriu fara de nori;
Candu respandesce 'n aeru profumele-i divine,
Si-unu plansu de ambrosia reversa peste flori.

Mi-place mandrulu sóre, candu primele-i lumine
Inunda universulu c'unu focu inviatoriu;
Si candu natur'a tóta renasce 'n dulci suspine,
Si 'naltia catra ceruri unu imnu incantatoriu.

Dar' multu este mai splendidu unu populu candu
re'nvia

S'alunge-apesatorii, sê sfarme jugulu seu;
Sê 'ncepa-o viétia nóua de pace si fratia
In dulcea libertate precum va Domnedieu.

Mi-place suspinarea doiósei filomele,
Si plansulu inocentiei sub chipulu angerescu;
Resuna-asié de magicu ca harpele din stele
O vóce de fecióra candu díce : te iubescu !

E dulce, e cerésca sioptirea ce produce
Sarutulu datu d'o mama antâiului nascutu;
Si-atátu de suavu ni pare unu glasu care ni-adece
O scumpa suvenire din tiér'a ce-amu perdutu :

Dar' nu este pe lume mai santa armonia
Ca glasulu unui populu strivitu d'ai sei dusimani;
Candu striga : Libertate, si 'n drept'a lui mania
Dobora si sferama si lantiuri si tirani.

Mi-place codrulu tainicu, câ 'n lin'a lui tacere
Eu potu visá ferice la tote ce iubescu;
In midiloculu naturei eu uitu a mea dorere,
Si lumea mi se pare asié cum o dorescu.

Iubescu sê me pierdu singuru pe campuri prin val-
cele,

Candu paserea nu canta, nici ventulu sufla linu;
Câ-ci linistea loru dulce redâ animei mele
Atátu dorit'a pace, si curma-alu mieu suspinu.

Mi-e dragu s'ascultu zefrulu candu usiurelu adia
Si spune-a sale doruri in tainice sioptiri.
Mi-place a naturei frumósa armonia,
Si murmurulu de riuri, si-a lunei dulci luciri.

Dar' ah, mai multu mi-place tempest'a furiósa,
Candu paserea de frica s'ascunde intre flori;
Candu cadu torenti de flacari pe lumea pecatósa,
Si tûnetulu vuesce si furia 'ntre nori.

Candu noptea este négra si plina de teróre,
Candu ventulu in turbare-i restórna bradi si stanci;
Candu valurile apei s'arunca cu furóre,
Si cadu, se spargu gemande 'n abisale adanci.

Candu geniulu perirei pe lume se ivesce,
Si caletoriulu palidu se róga tremurandu;
Candu furi'a Nemesei tari'a sguduesce,
Si trasnetulu alérge din polu in polu vuindu.

Candu fiér'a-si lasa prad'a si fuge se s'ascunda,
Candu viscolulu totu cresce si urla fiorosu;
Candu ceriu, pamentu si spatiu intrun'a se con-
funda,

Si voru a se re'ntórce in caosulu noptosu.

Oh, sunt in viétia clipe, candu am simtî placere
Vediendu cum universulu se spulbera in ventu,
Ca sub a lui ruine si lacremi si dorere,
Si-a lumei fardelege sê si afle unu momentu.

M. Strajanu.

DIN VIÉTI'A UNUI JUNE.

Novela.

(Urmare.)

A trecutu unu tempu, — si iubirea mea
din ce in ce erá mai inflacarata, din ce in ce
sentiam câ Emilia e angerulu ce póte farmecá
inca viétia mea spre bine, ce póte mai tredî
odata 'n sufletulu meu simtiulu, speranti'a si
credinti'a in deplina sa potere si poesia. — Unu
visu mai aveam in viétia, o sperantia si unu do-
ru me nutriá inca : sê potu inbratosiá angerulu
acelu divinu ce sbora 'n visurile mele naltu ca
lumin'a steleloru si s'aréta 'naintea mea dulce si
farmecatoru ca o dulce amagire.

Si privirea Emiliei din dí in dí se parea
mai blanda mai inclinata catra mine, din ce in
ce se perea mai amicabila, si din dí in dí dove-
dea mai multa simpatia catra mine, care o
adoram.

Ea se parea mai buna ca sê póta fi odata
'nsielatóre, ea erá o fiintia mai 'nalta ca sê-i ffa
amorulu o jocaría copilarésca, — si flacar'a acea
afundu molcomita si meditarea acea melancolica-
morbosa dovedea profunditatea si taria simtiu-
lui omenescu in deplin'a sa poesia. — Si oh, —
de am rogatu ceriulu pentru o binefacere, m'am
rugatu acum — sê-mi stêmpere Domnedieu su-
ferintiele vietii cu o dulce remunerare, cu amo-
rulu Emiliei, — numai o ora, numai unu minu-
tu, apoi eu voiu fi 'ndestulitu cu partea mea din
viétia si voiu cere sê moriu.

M'am rugatu ferbinte, m'am rugatu cum nu
m'am rugatu in viétia — si ceriulu mi-a ascult-
tatu rugatiunea mea.

Visulu, ce ca visu inca erá mai fericitoriu
decátu orice fericire ce pote ajunge sufletulu
omenescu, s'a coboritu din sferele sale, si eu l'am
strinsu in bratie cu dulce, cu patima si cu inti-
mitate. — A fostu a mea Emili'a, a mea cu totu
sufletulu, cu totu sentiulu, cu totu amorulu si cu
tóta rugatiunea ei. O am strinsu in bratie, o am
adormitu pe sinu ca pe unu copilu fragedu dul-

cutielu, si i-am sioptitu siopta desmerdata, si opta tainuita, taine de amoru, — si i-am spusu tóta suferinti'a pentru amorulu ei, tote sperantiele ce erau dulci odata si me amagira, tóta suvenirea, totu dorulu si tota speranti'a — si ea m'ascultá cu dragu si me imbratiósiá cu patima, si cu ochii 'n lacrimi mi dâcea: amice, lasa tréca trecululu ca o negura fugatóre, sê tréca suferinti'a ca visulu ce trece 'n nimicire — in bratiulu meu vei aflá raiulu vietii, in amorulu meu vei aflá nectarulu placerii, si in credinti'a mea remunerare pentru tote suferintiele si sperantiele mormentate. Viéti'a e somnu, si somnulu teu va fi plinu de vise 'ncantatóre si angerulu visuriloru tale voiu fi eu, Emili'a ta. Adormi si iubesci, iubesci si — mori, pe bratiulu meu scumpe, pe bratiulu Emiliei.

Asié dâcea Emili'a odata, — si am traitu dormindu, si am dormitu iubindu, si — oh pen-ce trebue sê moriu plangandu! . . .

— Pana va bate asta inima ferbinte, va sci iubí cu flacara si cu credintia — dâcea Emilia, si cand se vá domolí schintéu'a vietii acestei dulci uibitóre — vino la mormentulu meu si vérsa o lacrema pe tierin'a mea, — si o va sentí Emili'a si va vení in visurile tale alba si curata ca velulu primaverii, si te va leganá 'n bratie, si te-a sarutá cu credintia si-ti va aliná plansulu si dorerea.

Ah! — — a trecutu tempulu si lumea, — a trecutu ferecirea, visuri si amorulu! — A fostu via inca Emili'a si i-a batutu anim'a ferbinte si cu flacara; dar amorulu ei fú schimbatoriu ca tempulu primaverii; — a fostu via si am plansu langa ea, langa bratiulu ei, — mi-a sentítu lacremile mi-a audítu plansulu si m'a respinsu ridietóre, — i-am cersítu amorulu cu lacrimi de focu — si m'a conpatimitu, dar nu m'a ascultat. . . .

Oh de câte ori am privitu la ceriuri cu ochii plini de lacrimi, de cate ori am intrebatu in cugetu, de celu ce mesura sortea omenimei: de unde atâtu suferintia pentru unu sufletu care numai un'a cere cu rogatiune calda — o inima cu simpatia si cu credintia, care sê-lu imbratiósiedie cu credintia si cu amoru; — de unde atâta suferinti'a pentru unu june ce a traitu in virtute ne 'nsielandu pe nimenea 'n lume; — de unde atâta suferinti'a pentru unu june care numai unu visu cere in rugatiunile sale, unu visu curatu ca lumin'a: se potu gustá pocalulu amorului pe unu bratiu cu credintia — unu minutu, — si se sê potu pe unu bratiu dulce morí.

Câta sperantia, câtu doru, câta 'nsielare si câte lacrimi inzedaru — oh ceriuri ne'ndurate!

Speranti'a amorului a adormitu in sinulu meu, — am abdîsu de lume si m'am retrasu de ea, sê fiu departe de sierpele ce m'a muscatu, de lume, — si de amoru; — sê fiu departe de sirenele ce m'a amígitu, sê traescu ca mortu.

Si mi-am tienutu propusulu? Ba! — Am voitu sê pornescu in lupta cu natur'a, cu destinulu omului; dar nu mi-am cunoscutu ostasii: poterile si natur'a omenésca, si am perdutu lupt'a.

Inca odata am mai iubitu in viéti'a, inca odata am mai tredítu anim'a cea sdrobíta la sentiu, inca odata am mai oltuitu sperantia in sufletulu meu, cu mai putîna flacara, potere si amoru ca odata, cand inca nu scieam ce e lumea — dar cu o precautiune neinsielavera, — si ce? Éra m'am insielatu!

Oh voi fratiloru, cei ce dupa mortea unui june ucisu de suferintie, candu se va 'ncliná ciprulu cu gele pe mormentulu meu si va trece ventulu cu adfáre gelnica peste elu; candu se va spelá tierin'a si suvenirea unei animi sentítóre, veti cetí scrisorea, viéti'a mea — cugetati suferinti'a mea in deplin'a sa potere, câ este órece in firea omenésca, ce stempera sufletulu atunci cand lumea ti-scie meritá destulu suferinti'a; — si de-asíu sci sub mormentu aeolo unde e rece patri'a si tempulu, unde e rece a nim'a si 'ncéta amorulu, — si 'ncéta plansulu si nu te 'nsiela speranti'a — de asíu sci câ cineva stravede crancení'a vietii mele: m'asiu remunerá cu atâta, — si asíu dîce multiamitu: am fostu pedepsitu la viéti'a, am traitu, am suferitu pedéps'a — lumea recunosce — mi-am gatatu rol'a.

Unu scopu am avutu in viéti'a numai, sê potu inbratiósia unu sufletu bunu, cu simpatia, cu amoru si sê potu morí pe bratiulu lui. Am nesuitu la elu din tóte poterile, am ignoratu tote 'n lume pentru elu — si nu mi-am ajunsu scopulu in veci.

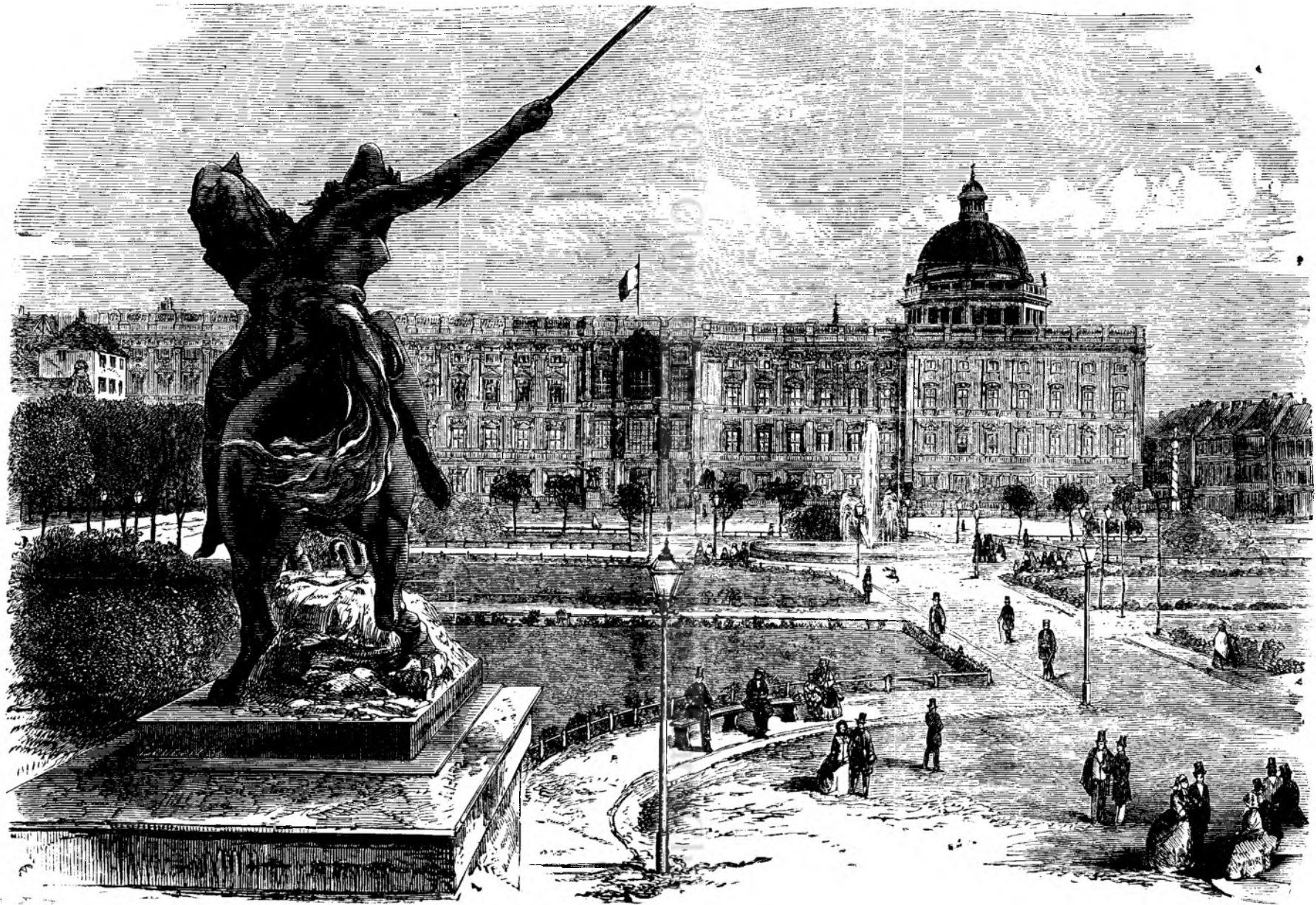
Ce sê me mai tiena de viéti'a nu mai erá 'n lume, si la morte nu me indemnam, — nu sciu ce, nu me lasá sê depunu darulu acestu greu — viéti'a. Oh pote nu mi-a fostu destulu suferinti'a unde se scapu, ce sê facu Dómne?!

Am statu si am cugetatu, sê-mi afla unu scopu, unu lucru, o idea séu o sperantia pentru care sê aiba viéti'a mea valore — sê fia suferivera.

Si ar cugetá cineva unde m'am opritu? La o idea, — si la acésta idea m'a condusu unu poetu.

V. R. Buticescu.

(Va urmá.)

Palatul regescu in Berlinu.

Meditatiuni literarie.

IV.

Pe candu voiamu sê incheiâmu sîrulu acestor meditatiuni fugitive, ni venî la mana câti-va numeri din fôî'a literaria — científica „Originea,” carea mai de curendu a inceputu sê apara in Iasi sub redactiunea unui ôresi care George Pavloff. — N'amu mai avutu onôre a contemplá pre domnulu acû amintitu pe campulu literaturii natiunale, deci déca pe langa tôte câ intru câtu ni permitu giurstarile privimu cu celu mai viu interesu tôte miscarile literarie natiunale, lucrarile domniei sale totusi le-amu trecut cu vederea, ne folosimu de ocaziunea binevenita si lu salutâmu cu cea mai sincera cordialitate vediendu câ domnia s'a pasîndu pe terenulu literariu a avutu intentiuni serióse si salutarie, ceea ce e o raritate démna de laudatu la noi, cu tôte câ acést'a ar debuî sê fia o detorintia deobligatôre pentru totu insulu carele ié in mana condeiulu pentru a fî indreptatoriulu si interpretatoriulu opiniunei publice.

Cu bucuria vedemu câ acésta fôia e menita spre a desvoltá principie serióse si din câti-va articuli câti amu avutu onôre a cetî, ne-amu potutu convinge câ autorulu loru cugeta seriosu si din intemplantu, séu chiaru din consecinti'a logica a necesitatei, vedemu câ unele principie desvoltate in acésta fôî'a, se unescu chiaru cu principiele ce amu inceputu a desbata in sîrulu acestor meditatiuni, prin cari amu voitu sê atragemu atentiunea barbatiloru competinti si binemeritati la scaderile si neajunsurile ce se potu observá in literatur'a nóstra natiunala.

In fôî'a acû amintita aflâmu mai multi articuli cari vorbescu despre literatura, despre poesia si pros'a romana, despre estetica si altele de acésta natura, apoi din tôte aceste vedemu câ autorulu loru inca afirma cumca literatur'a romana in presinte nu e cultivata dupa cum ar pretinde interesulu de viétia alu natiunei, si constatéza cumca in literatur'a natiunala domnesce unu zelu de a lucrá pentru renume momentanu, pentru de a fî pomenitu de adi pana mane, si de aceea resaru la noi atâte genialitati de terguri, cari rapiti fiindu de o mania extraordinaria scriu, totu scriu ce li vine in minte, far a cugetá lâ vre-unu scopu, afara de acela, ca sê fia si ei indesati intre barbatii literati.

„Acést'a inse — dîce — nu-e de câtu unu progresu fictivu, unu progresu fugitivu, in urm'a caruia se vedu in ruina piramidi literarie, implorandu indulgenti'a posteritateri.”

Si noi subscriemu aceste. si noi amu are-

tatu câ la noi se facu multe abusuri in literatura, amu spus'o câ mai multi siarlatani se imbuldiescu a ocupá locu in propileulu literaturii natiunale si déca acesti farisei si de acû in colovoru fî inca suferiti in templulu culturii natiunale, i vomu numi aretandu totu de odata estravagantiile si jocariile loru ce le comitu in sanctuariulu celu mai santu alu natiunei.

Si noi ne unimu cu opiniunea dlui autoru, candu dîce câ acesti pigmei teribili vediendu cumca lucrarile loru remanu ne criticate, ei devinu a crede cumca ele sunt bucati de geniu, capu d'opere, si spiritele june, cu unu aeru naivu incepu a saltá, a se bucurá, a strigá in gur'a mare (si aice neaparatu aru trebuî sê intrevina critic'a seriósa!) câ civilisatiunea-e la culme, literile si sciintiele sunt pe celu mai inaltu picioru de progresu.

Condamnâmu si noi pre acei teneri teribili cari fara a posiede talentu, se nisuiescu a intrá in cerculu apostoliloru anteluptatori ai culturii natiunale si déca din norocire séu nenorocire a ajunsu pana acolo, cu o arogantia nesuferibila incepu a dispune si a impune pentru de a fî de risulu si batjocur'a toturora. Pre acestia inca voimu a-i indrumá la locurile cuvenite, inse poftimu ca acelu ce indruméza sê fia érași chiamatu spre acést'a, si indrumarea s'o faca cu indulgentia si bunavointia avendu inaintea ochiloru atâtu curatirea literaturii natiunale, câtu si salvarea unui spiritu ratecitu, carele ajungendu la locul seu cuvenitu, inca pôte fî spre folosulu si marirea natiunei nóstre, — dîcu pre acesti teneri esaltati — cum se numescu — debue a-i indreptá cu cea mai mare reserva si indulgentia, câ-ci pré usioru se pôte cumca tenevietele elibarandu-se de slabitiunile loru, talentulu se pôte ivi in deplin'a sa splendóre.

Fatia cu junii incepatori dorimu ca critic'a sê fia câtu se pôte de indulgentia, si mai multu sê incuragiaze zelulu nobilu alu teneretului, decâtu sê-lu stirpésca fara crutiare; — inse ceremu si pretindemu ca sê fia sbiciuite tôte siarlataniile si arogantiile incarnate, câ-ci acésta liga reutatiósa vatema interesele cele mai vitali ale natiunei si ne mirâmu fórte, câ barbatii competinti si cu autoritate nedisputavera inca totu trecu cu vederea estravagantiile acelor farisei, cari cu numele natiunei, progresului si luminarei in gura, comitu cele mai neconsciintióse atacari contra acestora.

Sê lasâmu dara pre tenerii incepatori ca sê corespunda pasiunei loru, sê-i incuragiamu pana ce vedemu câ ei se nisuiescu spre vre unu scopu nobilu, si numai dupa ce vedemu câ nu se mai

realizeza speranțiile frumoase ce le-amu nutritu fatia cu nisuintiele loru nobile, sê-i facemu atenti — cu blandetia si iubire — cumca nu posedu talentu poeticu, nu suntu chiamati de a ocupá locu pe terenulu literariu si sê-i indrumâm pe alta cale, care corespunde insusîrilor spirituale, aretandu-li totu de odata câ numai si numai pe acêsta cale potu fi, er' vediendu cumca aceste svaturi binevoitôric nu i-a potutu induplecá spre a parasí terenulu unde ei nu au locu, trebue se pasiésca inainte critic'a severa, carea sbiciuindu fara crutiare, pre acesti pigmei aroganti sê-i faca imposibili de a mai pasî in publicitate, déca vomu lasá pre acestia fara infruntare, abunaséma i vomu vedé câ au crescutu pentru de a nu mai stimá nemica ce e santu, ce e moralu si nobilu, ci voru atacá interesele natiunei si ale omenimei fara neci o mustrare de consciintia.

Julianu Grozescu.

GINEVRA AMIERI.

Novela italiana de Teresia Pulschy.

(Urmare)

Mai cugeta ea la elu? elu cugetá in fiecare óra la dens'a.

Fra Angelo adeseori cercetá pe bolnavulu, siedeá óre intregi la patulu seu, i cercá pulsulu, i cautá tóte trasurile, tóta resufflarea ca si candu ar trebui sê dee despre tóte unu contu. Pecandu reconvalescentulu intr'o dupa amiédi se aflá dormitandu, intra monaculu in camera si puse in man'a dormitantelui unu biletu, si cu acêsta se reintorná incetisioru. Juncle barbatu se descéptá si i-se pareá câ inca visédia; câ-ci elu vedea trasurile de scrisóre ale amantei tremurande, dara totusi chiare; elu cetl: „In giurulu teu aflandu-me in agonia“ promitu, câ déca vei resesî cu viétia din lupta, voiu impliní promisiunea tatalui meu. Rugatiunea mea fiindu ascultata, me rugai de tatalu meu pentru unu anu de liniste intre murii unei monastiri, spre a dá cu man'a mea destinatalui meu consotiu a anima fara odiositate. Me rogu, me luptu si eu voiu satisfacé promisiunea mea; dara totusi nu potu si nu voiu a te uitá; despartfta de tine pana la mórte, voiu fi a ta in eternitate.“ Antonio ascunse scump'a fôia la anima sa, si se luptá a castigá resignatiune barbatésca.

VI.

Matusi'a Ginevrei erá abatésa in monaste-rea St. Girolamo pe colin'a dincolo de Arno. Ea luá copil'a asupra-si, ca cu o mana placida sê-i vindece fatigat'a-i anima. Si dens'a iubise, si

dens'a resignase, reaflá linisce in rugatiuni de tóta ór'a si in sever'a disciplina. Imaginatiunea Mantuitoriului pironitu pe cruce i devení isvoru de suferintie; candu se simtiá slaba, se aruncá in genunchi inaintea Salvatorului si-si crucificá neodilmit'a si pecatós'a sa anima. Iubit'a ei nepóta fu trasa pe acestu drumu, pana ce simtietentulu la ambele disparu in opulu penitentiei si in sentimentulu aprinsu de doru. Fórte raru strabatea câte unu sunetu ratecitu din lumea de afara in acêsta singuretate. Calugaritiile se tineau strictu de regule, corespundiendu numai intre sine si cu confesorele, se intalniau raru si mai totu deuna cu unu aeru plinu de oróre si cu priviri furisiate se uitau la mirén'a, care aci in manastire avea sê se exercitedie numai in ubidientia lumésca, si nu erá meritata de a devení logodnic'a lui Christu; numai chie mata dara nu si alésa. Ginevra se simtiá solitara chiaru si in lumea sa interiora; câ-ci nu-i erá ertatu de a corespunde cu amantulu ei nici chiaru in anim'a s'a, de care trebuia sê se despartiésca pana la mórte. Pana la mórte? va avea elu pietate cu dens'a; ea doria cu multu mai tare recea lui imbratosiare, decâtu altele, póte fierbintele sarutari ale amorului. Dece óre nu o chiamá? ea lu vedea asié de adeseori in somnulu ei si plina de doru i intindea man'a, fugindu de Francesco! Dara Francesco plutesce pe mări departate unde urla orcanele si aprindu trasnetele. O! visuri culpabile! iute se descépta din trensele, fugindu din camer'a sa in gradina, unde o saluta crepuscula in aureol'a transfigurata, si respandesce obscurele-i fantasii, si cadiendu in genunchi in pulbere ea se rogá: „Eterna regina a ceriului, care-mi apari in purpura mie culpabilei, rógate pentru mine inaintea tronului domnedieiescu, ca tentatorele sê nu mi-se apropie, si sê nu me seduca in fundulu animei mele la unu asasinu. Protege pe scumpulu meu parinte si pe acela care caletoresce cu densulu, dara mai nainte de tóte mangaia pe acel'a care este condamnatu a suferí ca si mine.“

Fra Angelo i aducea fórte raru sciri despre cei víi; afacerile loru se prelungeau; ani intregi treceau fara neci unu evenimentu pentru Ginevra, care nu se mai interesá neci de tempulu dílei neci de tempulu anului; câ-ci pentru ea nu mai erá neci o sperantia dupa care ar fi avutu vre unu doru, neci o primavéra dupa care sê fía aseptatu cu placere; trecutulu pentru dins'a erá paradisulu perdutu; vítioriulu erá infricosiatu, si presentulu erá purgatoriulu, care inse nu o conducea in raiu. Fia-care din sperantiele sale pentru dins'a erá o tentatiune cu care tre-

buiá a se lupta. Ea se marturisi odata lui Fra Angelo: „Eu nu mai traiescu, dara totusi patimescu. — Sperarea mea este franta, si cu speranti'a mi-piere si credinti'a.“

— Róga-te fic'a mea, o mangaiá Fra Angelo, ca sê tréca paharulu pe langa tine, dara sê se implinésca voi'a tatalui dara nu a ta, si din remuscare se va nasce energía, in uitarea de sine in sa-ti ti-vei reaflá sperarea.

Si astfeliu si veni, Ginevra aflà in supunerea copilarésca liniscea, gata de a asceptá ceea ce nu se potea stramutá.

VII.

In tómn'a anului 1347 chiama Fra Angelo pe Ginevra in parlatoriu cu scirea, câ a venitu Tatalu seu.

— Tatalu meu? — si linu strabatù intrebaria prin budiele ei: „Agolanti a remasu in resaritu?“

— Nu, ambii sosisera in portulu de la Pisa.

Ginevra erá sê-si ia remasu bunu de la monastire, si sê ascepte in cas'a parintésca pe accia-ce se reinturnau. Ea erá gata de acést'a. Esempululu sacrificarii de sine insu-si lu-luà cu sine din monastire in lume, unde respectabil'a figura a tatalui ei o admonea la oblegatiunea sa. Lacrime de tristétia, cele d'antâiu lacrime line de atâtia ani, i umplura ochii la vederea fetiei adancu marcate a betranului, care abi'a patimitu mai putñnu decâtu dins'a. Cu o seriozitate plina de stima intempina pe Francesco, care admirandu intindea frumósei sale logodnice daruri scumpe. Elu lasà o copila saava; reaflá statu'a unei sante care i insuffà mai multa stima decâtu vre o pasiune. Ginevra simtiá acést'a ca si candu ar fi o satisfactiune, si-imaginá diu'a sacrificiului cu o abdâcere progresiva a animei, de si cu frica dórea ca sê fia trecutu, pentru câ constanti'a sê nu-i se clatine. Fra Angelo i stá loialu de o parte; elu nu pronuntiá numele amatului, dara aducea complimente de la Mona Maria si Ginevra simteá, câ presintiei sale place-rile nu-i erau indiferente.

Intr'o séra de novemvre conductulu nuptialu se plecà de la locuinti'a lui Amieri prin Piazza St. Andreu catra catedrala; poporulu curiosu i urmá; mirés'a erá majestósa si de o gratiositate rara, mirele erá bogatu, Amieri cunoscutu in tóta cetatea, conductulu mergea in ordine buna, decoratu cu flori, girlande si cu fac-lîi pestritie. Pecandu trecea pre langa coltiulu ce ducea la catedrala, li se infatisiara nesce preoti urmati de gelnici cu unu sicrfu, pe care

albele róse semnificau, câ este o virgina nemaritata. Multîmea murmurá, câ acést'a este unu semnu reu, Amieri privea cu temere la fic'a sa; ea se pareá a fi nemiscata; betran'a matusia Asunta inse facù mai de multe ori semnulu crucii. Astfeliu intrara in capela si pe candu preotulu recitá cu monotonia formul'a de cununia, de la unu altu altaru resuná: „Requiem eternam dona eis Domine . . . O Domine libera animam meam“ (donédia-le eterna pace Dóme . . . O Dóme eliberédia sufletulu meu.) Cu dulcele accente ale tonuriloru se impreuná si sufletulu Ginevrei, si fara voia díse: „Amin!“

VIII.

Cu intieptiune domniá Ginevra in casa lui Agolanti, pe care altfeliu nu o parasea decâtu ca inainte séu dupa misa sê ajute pe cei seraci si morbosi, séu spre a visitá pe tata-seu. Implinirea oblegatiuniloru si o tolerantia órecare impunea la totu ce o incumgiurá, careia neci Francesco plinu de o ambitiune de a domni dupa cum erá, nu-i potea resiste, desi ea i-se aretá supusa. Bucurosu s'ar fi ingâmfatu elu cu frumós'a sa sotia la petrecherile publice; pentruca a posiede aceea ce altii doriau, a intalni cu Ginevra pe Rondineli, acést'a aru fi fostu pentru elu placerea cea mei mare. Dara elu nu cutediá neciodata a esprime asiu ceva, Ginevra i insuffá veneratiune, care de multeori lu apesá cu o ponderositate si numai, — candu siedea singuru cu Asunta atuncea si-facea aeru umórei lui celei rele. — „Eu totusi i sum nesuferitu, pentru mine remane rece, totu ce amu asiu fi in atare a-i dá bucurosu déca i-asiu poté castigá surisulu acela alu deliciului esprimat, dupa cum o audiam in tóte dílele candu si-petrecea cu Rondineli; ea mi este supusa si totusi straina.“ — „Elisirulu paterului meu aru puté ajuta,“ reflectá betran'a cu aeru blandu.

„Trei picaturi de sange de popa
Trei picaturi de apa serata
Trei peri din cóma de dracu
Va dumeri ori si ce desgustu.“

— Decunde inse se póte capetá acésta beutura strigoiasca? intrebà fara voie Francesco. „Hm — cei trei peri de dracu i posedu eu. Mosiulu meu A. D. in 1254, unu ficioru sdravenu, i-au smulasu chiaru inimiculu juratu, candu s'au aretatu pe Mercato Vecchio in coltiu, care inca si acuma se numesce Canto del Diavolo.

(Va urma.)

ASCEPTAREA.

Te-acceptu cu nerabdare
 Candu radi'a matinala
 Pe orizonu apare,
 Si rósele cu fala
 Si-redica fruntea loru
 Din róu'a ce le spéla
 Pe dalbulu sinisioru.

Si candu unduti'a lina
 S'aventa prin verdétia
 Si paserea suspina
 In diori de demanétia,
 Si teneru-i suspinu,
 Din créng'a smaragdina,
 Stérnesce doru prin sinu.

Te-acceptu cu nerabdare,
 Candu dulce se intrece
 Zefirulu in sborare,
 Si cérca sê se plece
 La mandre cai de flori,
 Si candu fluturulu trece
 Din crini la crinisiori.

Si candu a dílei sóre
 Apune si-a lui para
 Romane 'n stelisióre . . .
 Din diori si pana 'n séra
 Te-acceptu neincetatu . . .
 Dar tu nu senti amóre,
 Tu nu vini . . . m'ai uitatu !

J. Lapedatu.

Palatulu regescu in Berlinu.

(Cu ilustratiune pe pagin'a 357.)

Unde ilustratiunea binenimerita vorbesce multu mai eclatante de câtu ori ce descriere désa, nu e de lipsa sê emuleze condeiulu cu istetîmea penelului, — astfelu de tablou binenimeritu e si ilustratiunea frumósá ce representa palatulu regescu din Berlinu. Ceea ce potemu face, e sê atragemu atentiunea stimatului publicu cetitoriu mai alesu la parculu arteficiosu ce in depulinu armoniesá cu imposant'a fatiada a palatului mai-estosu.

Incaperile acestui palatu suntu infrumsetiate cu arabescuri fórté escelinte, si peste totu se póte díce cá putiene locuintie ale regentiloru potu emulá cu frumseti'a grandiósa a acestui palatu.

CE E NOU ?

** (Sultanulu in Vien'a) fu primitu cu multa cordialitate. In 29 jul. in onórea marelui óspe se arangiá o representatiune teatrala estraordinaria. Stradele din apropierea casei de opera erau indeseuite de ómeni. In

teatru tóte celebritátile Vienei se infatísiara. Ambasadorii curtiloru straine se presentara impreuna cu familiile loru. Damele erau imbracate pomposu. Dupa optu óre sosira demnitarii turcesei in costumele loru pitoresci. Arabii cu burnuse albe si cu turbane, cerchesii cu pistole. Nu peste multu se infatísiá si sultanulu in logi'a imparetésca insocitu de archiducele Vilhelmu. Cu dinsulu erá inca fiulu seu, verii sei si dragomanulu. La sosirea sultanului orsiestrulu intoná imnulu turcescu, publiculu se scolá in picióre, si la fine aplaudá. Sultanulu se pareá suprinసు de acést'a primire cordiala, si multiamí dupa datin'a turcésca, adeca cu drépt'a si-atinse anim'a, gur'a si fruntea, ceea ce va sê díca, cumca : „Vorbescu si cugetu ceea ce simtíescu. La finea actului alu doile érași se facú o suprindere placuta pentru sultanulu. A nume dupa ce intre veluri de nori se vedíu Londr'a, Parisulu, Petersburg si Vien'a, in urma se ivi Constantinopolea in pomp'a si splendórea sa resaríténa. La vederea acestui tablou publiculu érași se scolá si incepú sê aplaudeze cu multu entusiasmu. Sultanulu asísdere se scolá si multiamí pentru acést'a ovatiune, si remase in teatru pana la finea representatiunei.

— (Sultanulu in Buda-Pest'a.) Primirea marelui padisiahu a fostu cátu se póte de cordiala — Mercurea trecuta dupa médiadi pe la 5 óre s'adunatu o multime de ómeni po ambele maluri ale Dunarei, pentru a vedé sosirea marelui óspe, carele avea sê vina de catra Vien'a pe vaporu. La casele municipalitatiloru, oteluri si alte case private din ambele cetati falfaiau pe langa flamurele natiunale magiare si cele turcesci in colórea rosíá si nitielu verde cu semiluna si o stea. Din Pest'a a plecatu inaintea sultanului unu vaporu cu o multime de domni si dómne. Abea dupa 9 óre anuntíá buitulu tunurilor cumca marele óspe a sositu si asié in intunereculu celu mare multimea spectatoriloru n'a potutu altu ce sê véda, decátu luminarile ce se vedeau din ambele parti, precumu si flacarile tunurilor, cari impreuna dau unu aspectu destulu de imposantu. Era pre sultanulu in sér'a césta fórté putieni demnitari au potutu avé onórea sê-lu véda, cá-ci neci n'a esítu din vaporu, ci acolo a remasu peste nópte. — Manedi la diece óre erá adunata o multime de ómeni mai alesu pe malulu de catra Buda, unde erá vaporulu padisiahului. Atunci marele óspe insotítu de stralucit'a sa suita, se urcá intr'o careta spre a merge la palatulu regescu din Bud'a, unde lu asceptau deputatiunile salutatórie. Pe cale fú intempínatu de poporu cu eschiamatiuni calduróse. — Dupa ce a primitu deputatiunile oficióse si private, a mersu insocitu de mai multe demnitari otomane, de ministri Gorove si Wenkheim, de adjutantulu Mai. Sale imperatului nostru si alti onoratori la momentul santului turcescu Gül-Baba, carele e in momentatu pe cóst'a dealului sub cetatea Buda, — aci primí din partea municipalitatei din Bud'a unu sicriutiu mititelu de argintu in care erá pamentu de pe momentul santului turcescu. — Dupa prandiu a mai facutu sultanulu o excursiune in dumbrav'a orasiului Pesta, apoi a rentornatu la vaporu, a plecatu spre Constantinopolu fiindu salutatu de multimea de pe maluri si de bubuitulu tunurilor. Publiculu din Bud'a-Pest'a e incantatu fórté de acésta vediuta estraordinaria.

— (Dlu Georgiu Joanoviciu,) carele nu de multu fú denumitu de secretariu de statu la ministeriulu culteloru, in dílele aceste de nou fú alesu cu unanimitate de deputatu in cerculu Bogsiei.

— (Unu cercu romanu vacantu.) In San Nicolaulu

mare din comitatul Torontalu inca va fi alegere de deputatu in 17-le augustu. Candidatul romanilor e dlu avocatul Vincentiu Bogdanu, fostulu ablegatu in an. 1848 si 1861.

— (*Ludovicu Kossut.*) fostulu dictatoru alu Ungariei, inca s'a alesu de deputatu in cerculu Vatiului.

— (*Despre emisari*) multe s'au mai vorbitu in dîlele trecute. Pre dlu Candianu inca l'au prinsu ca pre emisariu, si s'a dîsu cumca s'aru fi aflatu la dînsulu 1500 de ruble muscalesci si alte scrisori compromitatoare, aste inse nu se adeverira. Dupa acést'a mai prinsera la Turd'a pre unu negocietoriu, carele inca destulu se mirà inticlegandu cumca dînsulu ar fi totu emisariu muscalescu. Si din aceste se pôte vedé câtu de bine cunoscu magiarii pre romani, candu potu presupune câ romanii s'aru face unelt'a muscalului, carele e celu mai periculosu neamicu alu romanismului.

— (*Membrii societatei literarie*) din Bucuresci voru fi primiti cu solemnitate mare. Spre acestu scopu intieleginti'a din capital'a Romaniei a si alesu unu comitetu, carele va avé sê se ingrigésca despre dispusetiunile cuvenite pentru acést'a intelnire serbatorésca a celoru mai distinsi barbati din tôte partile locuite de Romani. Serbarea cést'a e detiermurita pe 10 augustu, candu se ascépta membri societatei, si nu va avé neci o colóre oficiósa, câ-ci pentru incungiurarea acesteia s'a constituitu comitetulu amintitu, in carele vedemu totu barbati escelinti, profesori eruditi, deputati si unu artistu.

* * (*Dlu Alesandru Romanu*) a plecatu in dominec'a trecuta catra Bucuresci, si trecandu prin Transilvania, la Brasiovu cugeta a se intelni cu domni Baritiu, Cipariu, Hodosiu si Munteanu, de unde apoi voru caletorí la olalta pana la locul adunârii. In ajunulu plecârii dlui Romanu ténenimea romana, care m'ai petrece in Pest'a, i-a facutu o serenada.

Literatura si arte.

* * (*Unu june poetu de peste Carpati.*) dlu M. Strajanu — de nascere transilvanianu — veni a ne surprinde cu multu pretiuit'a sa colucrare la fóia nóstra. Cu bucuria deschidemu colónele foiei nóstre acestui adeveratu talentu poeticu, care prin prim'a sa debutare intr' unu diuariu din Bucuresci a atrasu atentiunea tuturoru amatoriloru de artea poetica, ci lu-rogâmu si in numele stimateloru nóstre cetitóre, câ sê ni impartesiésca câtu mai adese ori din frumósele sale creatiuni poetice.

— (*Poesii poporale ale romaniloru.*) Sub acestu titlu a edatu dlu Vasile Alesandri o colectiune pretiósca de poesii poporale. Se afla in Bucuresci, pretiulu e 1/2 galbenu.

— (*Poesi'a romana.*) Cercetare critica de T. Maiorescu, urmata de o alegere de poesii. Acést'a carte pretiósca e edata de societatea „Iunimea“ din Iasi. Editiunea de luesu costa 6 sfanti, cea ordinaria 2 sfanti. Despre ambele aceste opuri interesante la ocaziunea binevenita vomu vorbí mai pe langhu.

— (*Caletoria a trei tierani in Bucuresci.*) Sub acestu titlu a aparutu o brosiura in capital'a Romaniei, contienendu portrete, siboete si aprecieri despre miscarile si relatiunile politice — sociale de acolo. Pretiulu e dof lei si cincii parale, la vre-o 30 cr. dupa banii de aici. Se afla de vendiare la redactiunea Trompetei si la d. Danielopolu si Socecu in Bucuresci.

— (*Polc'a mazurc'a.*) in caracteru romanescu compusa pentru pianu de Andreiu Ferlendis, a esítu de sub tipariu si se afla de vendiare la magazinulu de musica din Bucuresci a dlui Gebauer. Pretiulu 2 sfanti.

Din strainetate.

— (*Otto, exregele Greciei*) a reposatu. Regele detronatu mori in 26 I. c. in resiedinti'a sa din Bamberg. Elu s'a urcatu pe tronulu Greciei la anulu 1833 in 6 fauru, candu inca nu erá majorenu, in locul seu dara au domnitu alti regenti germani. Acestia curendu au produsu nemultiamirea tierci, inca atunci erá temere câ se va detroná, deci s'a incungiuratu prin o garda adusa din patri'a sa Bavaria. Acést'a a facutu óresi-care ordine, la an. 1835 in lun'a lui juniu devenindu majorenu a luat in man'a sa frencele de guvernare, cu acést'a ocaziune opiniunea publica lu constrinse a indepartá pre ministri sei germani si a-i inlocui prin unu ministeriu grecescu. Dar neci de aci in colo nu s'a potutu eliberá de influentiá germaniloru, la anulu 1843 s'a escatu o revolutiune cu scopu de a indepartá pre toti strainii, acést'a revolutiune inse curendu fu inebusita. Astfelu a domnitu Otto vre-o 29 de ani in Greci'a fiindu spriginitu de poterile straine, in fine inse nemultiamirea generala a tierci lu detroná la an. 1862, si de atunci a victiuitu retrasu in resiedinti'a sa din Bamberg.

— (*Despre Victoru Hugo*) mai decurendu au fostu scrisu foile franceze cumca acestu poetu celebru, carele de 16 ani s'a esilatu singuru din Francia, va sê rentórne in patri'a sa, Hugo inse s'a dechiaratu câ va remané si mai departe in esilu.

— (*Imposibilitate, de a vedé espusetiunea din Paris.*) S'a calculatu cumca e cu nepotintia a vedé tôte obiectele espuse in espusetiunea internatiunala in decursulu celoru siese luni destinate spre acestu scopu. Espusetorii suntu 45,000 la numeru; luandu apoi in consideratiune cumca fiecaruia debue oferitu celu puticnu cincii minute, ceea ce e minimulu, e de lipsa o suma de 225,000 de minute, adeca 3750 de óre séu 156 de dîle si 6 óre, egalu 5 luni 3 dîle si 6 óre numerandu câte 24 de óre pe di. Inse espusetiunea se pôte vedé numai in decursu de 8 óre pe di, asié dara ar fi de lipsa 468 de dîle, 6 óre egalu cu 15 luni 8 dîle si 6 óre, atunci inse ar trebui ca visitatoriulu sê fia in palatulu espusetiunei de la deschidere pana la inchidere si nu pôte sacrificá neci unu minutu pentru alte spectacole. Asié dara dintra visitatorii espusetiunei câti voru poté dice câ au vediutu — tóta espusetiunea din Paris?

— (*Lopez — impuscatu.*) Tradatoriulu imperatului Massimilianu fu impuscatu — inse numai in efigie. Pompierii din Lieux au espusu figur'a tradatoriului de tienta in care au puscatu. Mai antaiu l' au nimeritu in fóle, — apoi a capatatu si alte mai multe plesure, alta nenorocire inse nu i-sa intemplat.

— (*Atentatorulu Berezowski*) in presinte se afla internatu in prinsorile de la Roquette. Elu nu va fi transportatu la Cayenne, ci la Caledoni'a nóua. Foile muscalesci suntu fórte necesite pentruca Berezowski n'a fostu judecatu la mórte, lumea civilisata inse condamnésca acést'a ura resbunatóre.

— (*Mórtea madamei Musurus.*) Soci'a consulului turcescu in Loudra, carea a devenitu jertv'a ceremonieloru pompóse, a avutu o mórte tragica — curiósca. Barbatulu ei Musurus pasia fiindu consululu Turciei a

fostu invitatat împreună cu amabilă sa soția la balul mare ce s'a dat în Londră în onoarea sultanului. Musurus pasia și soția sa străluceau în zenitul pompei și fericeii lor familiare, — o fetă a lor chiaru jocă un vals cu principele de Wales. Și atunci, chiaru atunci interveni — mórtea madamei Musurus. Atunci chiaru voi și sultanul ca împreună cu suită sa să ese din sală de joc spre a gustă ambrosia în sală banchetului, cându madamă corpolenta odata cadiu lesinată și peste câte-va minute a și moritu lovită de guta. Dóm-nă Ană Musurus s'a nascutu la an. 1819, tată ei a fostu cunoscutulu principe grecu — fanariotu Vogorides și s'a maritat la an. 1839 după Musurus, membru unei distinse familie fanariote. Principele Nicolau Vogorides, fratele madamei, a fostu caimacamu în Moldova, în urmă caruia a remasu destule suvenire sinistre ca dupe tot fanariotii. O sora a ei e maritată după unu Sturdza din Romaniă.

— (*Religiunea ca ploariu.*) O fôia din Londra scrie cumca nu demultu fiindu plôia mare, într'o beserica nu pré cercetată s'a adanatu o multime neindatinată, abunasă ca să se scutésca în beserica până ce va stă plôia. Preotulu carele chiaru ținea o predică vedindu atâta multime de ascultatori, a începutu a eschiamă: „Iubitilor ascultatori! Sunt multi cari folosescu religiunea de mantéua, înse ôre mai buni sunt aceia, cari folosescu religiunea — de ploariu?!“ Nime n'a respunsu, ci multi au esîtu din beserica că-ci — plôia chiaru stătuse.

— (*Virgină, imperatésă din Maroco*) înca voiesce să facă excursiune la Paris. — Ea voiesce să facă această caletoria în celu mai strinsu incognito și se va încortelă la rudeniile sale, că-ci e de origine franceză. Ea s'a nascutu în Algeria, în o colibă acoperită cu paie. La anul 1824 parintii sei fusera prinși de câți-va marocani, pe tata-seu lu omorira numai de câtu, mamă-sa era nu multu a traitu după această. Frumsetiele extraordinare a le Virginiei au încantatu pre fiulu imperatului de-acolo, carele mai târziu a și luat'o de soția și a împartîtu cu densă tronulu moscenitu de la tata-seu.

— (*La espusetuneu din Paris*) a fostu și o emulațiune de siacu. Premiulu antâiu statatoriu din 5000 de franci l'a cascigatu unu ôre care Kollisch. Alu treile era unu Steinitz l'a cascigatu. Astă înca-e gloria.

— (*Nobilime estina.*) Din Rio de Janeiro se scrie cumca pentru marea armie ce operă acuma în Parnagay, guvernulu de acolo a publicatu decretulu, conformu caruia fiecare cetățianu din Brasilă carele va oferî doi fetiori pentru a servi în armată, va dobandi titlulu de baronu, — celu ce va dă doi negri, acela primesce numai titlulu de cavaleru.

— (*O predică frumoasă.*) Într' unu satu din Germaniă a moritu unu morariu, la îngropatiunea acestuia judele comunalu de-acolo a țienutu urmatôrea predică: „Reposatul se dîce că e de 63 de ani, că adevêru e s'eu ba, eu nu știu, de ôre ce nu i-am vedîtu neci o carte de botedi; — câtu a vietuiutu dinsulu în móră, și că ce a facutu și ce si-a agonisitu acolo, înca nu pot să știu, — înse știu aceea, că acesta, care acuma jace înaintea noastră, a fostu unu omu fôrte iubitoriu de cêrtă și procese. Vre-o patru ani m'a necasîtu pre mine cu unu proces, din cauza că mi-a fostu detoriu o sumulția de bani și nu mi-a platitu; Ddiu să i ierte pecatele, — Ddiu să-lu binecuventeze, — fi-i tierină usiôra, că — bunu omu a mai fostu, paguba că-a moritu asié omu de trebu.“ Acestă s'a întemplat în lună cêsta în

Weningenjena, de e adevêru ce scrie o fôia diu acele parti.

— (*In Wisconsin*) traiesce unu norvegianu, carele nu e mai mare cu de dône urme, și diece linii.

— (*Datina natiunala.*) În Nevadă domnesce acea datina siôda, că în teatru cându voiesce să facă vre-o ovatiune teatralistelor placute, nu le arunca buchete de flori, cumu e datină la noi, ci le arunca bucati mari de petri de argintu și aur. Apoi placute potu fi aceste petri pretiôse, mai alesu dēca voru nimeri cu acele pre actricele frumoșe în nasu.

— (*Despre mórtea imperatului Massimilianu*) foile americane mai scriu unele date interesante. Cându a parasitu manastirea, în carea eră internatu, spre a merge la locul de perdiare, a dîsu: „Oh, ce diu frumoșă și cêrșca e adi!“ Tustrei prinsonierii într'o formă erau îmbracati. Oficerulu însărcinatu cu esecutarea sentinției de mórte s'a escusatu naintea lui Massimilianu, dîcându cumca fiindu elu soldatu, trebuie să se supuna superiorilor sei. La această Massimilianu a respunsu: „Soldatul totu de una trebuie să se supuna, cându i-se demandă. — Ti multiamescu din totu sufletulu pentru sentimintele amicale, dar te provocu, ca să-ti implinesci detorintă.“ — După esecutarea sentinției muierea lui Mejia numai de catu ca nebuna fugea pe strade țienudu totu de odata și copilulu ei de curendu nascutu. Contra celor din statele unite domnesce ôresicare antipatia, fiindu că acestă au pretinsu crutiarea vietiei lui Massimilianu. Princesă de Salm-Salm a planisatu scaparea lui Massimilianu cu fugă, dar s'a tradatu prin unu oficeru, pre carele a voit ca să-lu înduplece la esecutarea acestui planu oferindu-i 25,000 de dollari. După această princesă curagiôșă și neobosită cu dorere a trebuit să parasésca cetatea Queretaro.

— (*Din Pompeii.*) Nu de multu cetisemu prin diuarie ca desgropandu-se mai departe această cetate, acoperită cu lava în urmă unei erupțiuni vulcanice înca la an. 70 după Chr., s'a aflatu unu cuptoriu de pane cu optu pani. Acum cetim că s'a aflatu unu vasu cu apă. Apă această s'a esaminatu de catra profesorulu de chemia de la universitatea din Neapole d. Luca, și s'a aflatu că are tôte partile ce se receru la o apă buna, de și stă în vasu de o mie șapte sute nouă-dieci și șapte de ani. În septamanile de curendu s'a aflatu și unu vasu cu vinu, înse nu mai e fluidu, ci ce-va cam îngrosiatu. Și acestă s'a tramis la dîsă universitate spre cercetare; în scurtu se va poté ști de ce calitate erau vinurile ce le beau romanii pre acele tempuri.

— (*Corpulu lui Massimilianu*) s'a balsamatu și transportatu la Vera-Cruz. Imperatulu, se dîce, că a testatu veduvelor lui Mejia și Miramon 100,000 de dolari.

— (*Imperatulu și imperatésă Franciei*) câtu de curendu voru întreprinde o caletoria spre a cercetă curtea Austriei.

— (*Alegerea femeilor.*) Nu demultu în Holthausen langă Hattingen s'a întemplat unu actu de alegere fôrte interesantu, la care au luat parte numai femei, deôrece eră vorba de alegerea — unei mosie, și în Vestfaliă e datina ca mósă cercuala să fie alésă numai prin femei. Dintre 373 de alegatôre s'au infatiosiatu 306, și între 9 candidate s'a alesu cu majoritate de 80 de voturi o veduva cu numele Goldau. Actulu de alegere a avutu multe scene interesante și s'a finitu cu unu banchetu, datu în onôrea veduvei.

— (*Beck si Speck.*) Unu teneru ascultatoriu de medicina la universitatea din Würzburg cu numele Speck s'a certatu cu unu locutieninte de artilaria cu numele Beck. Dupa acésta cërta urmà unu duelu cu sabi'a, care s'a finitu cu aceea, câ Beck a taiatu pre Speck.

— (*O drama sfosietóre*) si ingrozitóre s'a petrecutu la Paris intr'o inchisóre locuita de unu tata, mama si copilulu loru. Tatalu a sugrumatu copilulu inaintea mamei, care n'a facutu nici o opunere la asasinare. Éta faptele in ingrozitóre loru simplicitate. O portarésa betrana puse unei canaritie in colivi'a sa unu ou de privighetóre ca sê-lu clocésca; candu oulu cloci bine si scóse o privighetóre, tatalu nu dîse nimicu in cele d'antaiu díle, dar dup'o septemana, incepù a observá câ nou'a nascuta nu-i sémena de locu, dar de locu, de locu. O septemana mai tardîu, juu'a privighetóre sémena si mai pucinu cu tatalu seu adoptivu, atunci elu si-dîse: „Nevésta mea este . . . . o perfida!“ Observati inse câ serman'a canaritia fiindu in inchisóre a fostu nevoita sê fia virtuósa. Dar ce v'acceptati de la unu canariu? Elu infuriatu se repede asupra sermanei paserele si-i sfasie stomaculu. Dupa acést'a ié in socotéla pe nevasta-sa si o bate intocmai ca unu Domne apera.

— (*Ce necasu e uniform'a noua.*) Armat'a sasona face acumu parte intregitóre din armat'a confederatiunei nordice nemtiesci sub comand'a suprema a regelui prusianu, deci armat'a sasona trebuie sê-si faca uniforma prusiana. In asta uniforma s'a infacisiatu acumu betranulu si eruditulu rege sasonu Ioanu, la deschiderea solemnă a espusetiunei industriale in Chemnitz. Privitorii observara ceva estraordinariu la coifulu celu prusianu alu regelui, rapede vediù si principés'a de tronu si-i dîse: „tata, ti-ai pusu coifulu intorsu,“ la ce betranulu rege intorcandu-se catra cei din giuru-i observá suridindu: „astadi am asemene coifu pentru a doua óra si anevoia me potu dedá.“

— (*De ce s'a miratu!*) Se dîce cumca fiindu sultanulu in Paris, a avutu sê véda destule ceremonie si altele curiositati, inse stralucitul padisiahu de nemic'a nu s'a vediutu a fi suprinsu asié tare ca de acea impregiurare, câ in Paris chiaru si cersîtorii suntu — incaltati. In Turci'a abunaséma toti umbla desculți.

— (*Garibaldi*) se dîce câ in scurtu tempu va merge — la Roma.

— (*Principele de Muntenegru*) inca s'a dusu la Paris.

— (*Dano,*) consululu francesu din Messicu e prinsu, de órece elu s'a casetoritu cu o messicana fórte avuta si averea muierii, care sta din vre-o câte-va milióne, a tramis'o in Franci'a, legile messicane inse nu permitu ca averea din launtrulu statutului sê se instrainese, asié dara pre consululu francesu lu retieniu pana ce nu reintórce acea avere éra in Messicu.

— (*Siarlota,*) nenorocit'a imperatésa fù condusa din Miramare in Belgi'a, unde a si ajunsu deja in pace.

— (*Despre Lopez,*) tradatoriulu se dîce câ ar fi ucisu prin o mana necunscuta.

— (*Regin'a Angliei*) inca n'a fostu la espusetiunea le la Paris, dar se vorbesce cumca in lun'a viitóre va intreprende caletori'a spre a cercetá curtea francesa, atunci va fi si Mai. Sa imperatulu nostru in Paris.

Găcitura de siacu.

De P. Chinesu.

Mór-	e	Ju-	o	cu	Pen-	mu-	Ro-
sa	do	tea	bó-	sâ	ma-	toti	mescu
ne	râs-	noi	râmu	cá	ti-	tru	rimu.
rimu;	mó-	vi-	'n	nii	cá	sâ	pâ
ne	tea	Mór-	fru-	mu-	ce	ce	toti
tea	multu	dar'	pa-	bimu	cu	rimu,	Ro-
Mór-	ne	sa	tea	nii	tru	Ju-	ii
e	vi-	sa	nu	râmu	iu-	mâ-	Pen-

Se pôte deslegá dupa saritur'a calului.

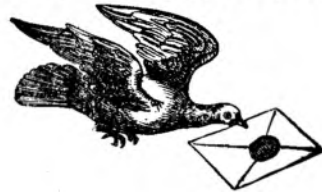
Deslegarea găciturii de semne din nr. 28 :

Voi fiantie de urgia,
Ce tíer'a o tradati,
Nu sciti câ va sê via,
Candu neci câ acceptati, —
O drépta resplátire
De unde nu ganditi?
Deci fiti mai cu privire,
Veniti ve pocaiti!

Julianu Grozescu.

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domniorele Anastasia Leonoviciu, Emilia Andreescu, Teresia Steremi, Maria Fabianu, Maria Nicolaeviciu, Linca Muresianu, si de la domni Vincentiu Caprariu, Ioanu Simionasiu.

POST'A REDACTIUNEI.

Redactorulu acestei foi caletorindu la Paris, nmerii venitori voru aparé sub conducerea amiculu nostru J. C. Dragescu, — de aceea ne rogamu de stim. nostri prenumeranti, ca epistolele cari nu contienu afaceri personali se le tramita sub adres'a fóiiei si nu sub a redactorului.

Cu esemplare complete din inceputulu semestruului II. mai potemu inca sierbi Pretiulu abonamentulu se pôte vede in fruntea fóiiei.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu : IOSIFU VULCANU.

S'a tiparitu in Pest'a 1867. prin Alesandr Kocsi (in tipografi'a lui Érkövi, Galgöczy si Kocsi.) Piatu'a de pesci Nr. 9.